Використання в Україні транспортних засобів із електричними двигунами

Новий закон

1. Нова термінологія

2. Розміщення станцій зарядки

3. Приєднання станцій заряджання до мереж

4. Містобудування

5. Послуги із заряджання

6. Тарифи

В

23 березня 2023 року вступив в силу Закон України «Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності та розвитку електрозарядної інфраструктури й електричних транспортних засобів» (надалі – «Закон»).

Закон розроблено з метою реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом та гармонізації українського законодавства, зокрема, з Директивами 2009/33/ЄС та 2014/94/ЄС Європейського Парламенту. Закон застосовується у галузі використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, а також у створенні та використанні інфраструктури для них. Він містить низку новацій, які вже зараз можуть вплинути як на використання електротранспорту в Україні, так і на комерційну діяльність, пов'язану із наданням послуг у цій галузі.

1. Нова термінологія

Закон визначає низку термінів, як от: автомобіль із водневим паливним елементом, автомобіль плагін-гібридний, електричний колісний транспортний засіб, електробус, електромобіль, станція зарядки електромобілів (електрозарядна станція) тощо. Зважаючи, що ця термінологія раніше не була чітко визначена, Закон, можливо, стане одним із ключових для створення подальшої нормативної бази щодо використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами.

2. Розміщення станцій зарядки

Розміщення електрозарядних станцій і установок зберігання енергії за новими правилами може здійснюватися на земельних ділянках будь-якої категорії земель та/або виду цільового призначення.

Для розміщення такої станції потрібна згода власника або користувача

земельної ділянки.

На прибудинкових територіях багатоквартирних будинків станції зарядки можуть бути облаштовані навіть за відсутності правовстановчих документів на земельні ділянки під будівлями та прибудинковою територією. При цьому, такі станції повинні використовуватися виключно для заряджання акумуляторів електромобілів, що належать співвласникам, наймачам, орендарям й іншим користувачам квартир і нежитлових приміщень багатоквартирного будинку.

Крім того, станції повинні бути обладнаними пристроями для окремого обліку спожитої електричної енергії, яку вони споживають.

3. Приєднання станцій заряджання до мереж

Приєднання електрозарядних станцій, що не підпадає під критерії стандартного приєднання, здійснює оператор системи розподілу на вимогу замовника за процедурою отримання послуги з нестандартного приєднання «під ключ».

Приєднання електрозарядної станції може бути виконано у межах встановленої потужності споживання житлового будинку. Встановленя потужність при цьому визначається за проєктною документацією та добовим виміром. Таке приєднання здійснюється за умови:

- споживання електрозарядними станціями електричної енергії у відповідні періоди доби;
- можливості безумовного повного або часткового обмеження режиму споживання потужності електрозарядною станцією; та
- встановлення коштом власника зарядної станції обладнання, яке здійснює автоматичне регулювання й обмеження споживання електричної енергії електрозарядною станцією в часі та потужності.

Для розміщення та будівництва оператором системи розподілу кабельних ліній електропередачі напругою до 150 кВ включно, що знаходяться на глибині нижче 0,5 метра від поверхні ґрунту, відведення у користування земельної ділянки не потрібне.

4. Містобудування

Відповідно до Закону проєкти будівництва багатоповерхівок мають враховувати необхідність забезпечення станціями зарядки електромобілів не менше, ніж 50% місць для стоянки транспортних засобів з електричними двигунами. Крім того, такі проєкти повинні забезпечувати можливість окремого комерційного обліку електричної енергії, яка використовується станціями.

Будівництво кабельних ліній електропередачі напругою до 150 кВ включно, що здійснюється оператором системи передачі або операторами систем розподілу або іншими особами (за договором з такими операторами) на землях державної чи комунальної власності, може здійснюватися без документа, що засвідчує право власності чи користування земельною ділянкою. При цьому необхідно отримати дозвіл розпорядника земель

державної чи комунальної власності для використання цих земель на період виконання будівельно-монтажних робіт.

Якщо у 45-денний строк з дня реєстрації клопотання про надання такого дозволу відповідний орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування не надав такого дозволу або вмотивованої відмови в його наданні, то з наступного дня після закінчення цього строку можна проводити будівельно-монтажні роботи без дозволу. Про це потрібно письмово повідомити орган, до якого зверталися по дозвіл.

5. Послуги із заряджання

Надання послуг із заряджання систем акумулювання електричної енергії (акумуляторних батарей) електромобілів за допомогою електрозарядних станцій є споживанням електричної енергії та не є постачанням електричної енергії.

6. Тарифи

Тарифи на розподіл електричної енергії операторів систем розподілу мають передбачати компенсацію вартості плати за приєднану потужність для здійснення приєднання станцій зарядки електромобілів. Така компенсація передбачається за умови, що її включено як окрему складову до тарифу на розподіл електричної енергії оператора системи розподілу.

До 1 січня 2025 року розрахунок плати за нестандартне приєднання станцій зарядки, які використовуються для надання послуг із зарядки електромобілів, передбачає лише складову плати за створення електричних мереж лінійної частини приєднання.

Такі станції зарядки електромобілів мають бути забезпечені окремим засобом комерційного обліку електричної енергії. При цьому заборонено використання електричної енергії на інші цілі, крім надання послуг із заряджання електромобілів і для споживання для власних потреб.

Аналогічно застосовується алгоритм розрахунку плати за нестандартне приєднання до електричних мереж установок зберігання енергії. Тариф на передачу електричної енергії в цьому випадку має передбачати компенсацію вартості плати за приєднану потужність для здійснення приєднання установок зберігання енергії.

Якщо передбачених у тарифі коштів на компенсацію вартості плати за приєднану потужність для здійснення приєднання у відповідному році недостатньо, такі кошти мають бути передбачені в тарифі на передачу електричної енергії оператора системи передачі в наступному році.